

पाणिनीय संस्कृत अक्षराणां उच्चारण क्रमम्

Pāṇiniyā saṃskṛta akṣarāṇām uccāraṇa kramam

Articulation of Sanskrit letters according to Pāṇini

	तालव्य	tālavya	दन्त्य	dantya
	(palatal)		(dental)	
कण्ठ्य	.	मूर्धन्य	.	ओष्ठ्य
kaṇṭhya	.	mūrdhanya	.	oṣṭya
(gutteral)	.	(cerebral)	.	(labial)
1. अ a	इ i	ऋ ṙ	ल l	उ u
2. क ka	च ca	ट ṭa	त ta	प pa
3. ख kha	छ cha	ठ ṭha	थ tha	फ pha
4. ग ga	ज ja	ड ḍa	द da	ब ba
5. घ gha	ঝ jha	ঢ ḍha	ধ dha	ভ bha
6. ঙ̄ n̄a	ঞ̄ ña	ণ̄ na	ন na	ম ma
7. --	য ya	ৱ̄ ra	ল̄ la	ব̄ va
8. --	শ̄ śa	ষ̄ ṣa	স̄ sa	--
9. হ̄ ha		--	--	--

स्वराः svarāḥ = vowels 1

व्यञ्जनानि vyañjanāni = consonants, अल्पप्राण alpaprāṇa = unaspirated,

अघोष aghoṣa = unvoiced, स्पृष्ट sprṣṭa = full contact. 2

व्यञ्जनानि vyañjanāni = consonants, महाप्राण mahāprāṇa = aspirated,

अघोष aghoṣa = unvoiced, स्पृष्ट sprṣṭa = full contact. 3

व्यञ्जनानि vyañjanāni = consonants, अल्पप्राण alpaprāṇa = unaspirated,

अघोष aghoṣa = unvoiced, स्पृष्ट sprṣṭa = full contact. 4

व्यञ्जनानि vyañjanāni = consonants, महाप्राण mahāprāṇa = aspirated,

घोष ghoṣa = voiced, स्पृष्ट sprṣṭa = full contact. 5

अनुनासिकाः anunāsikāḥ = nasal, अल्पप्राण alpaprāṇa = unaspirated,

घोष ghoṣa = voiced, स्पृष्ट sprṣṭa = full contact. 6

अन्तस्थ antastha = semi vowel, अल्पप्राण alpaprāṇa = unaspirated,

घोष ghoṣa = voiced, स्पृष्ट sprṣṭa = full contact 7

ऊष्मन् ūṣman = sibilants, महाप्राण mahāprāṇa = aspirated,

घोष ghoṣa = voiced, विवृत् vivṛta = mouth slightly open, 8

घोष ghoṣa = voiced, , विवृत् vivṛta = mouth open, 9